

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. március 2. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A cserbenhagyás vétsége és más bűncselekmény miatt ... I.r. vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa 2017. október 11. napján kihirdetett Kb.II.13/2017/10/I. számú ítéletét megváltoztatja.

... I.r. vádlottal szemben kiszabott „B” kategóriájú járművezetéstől eltiltásra, valamint a rendfokozatban visszavetésre vonatkozó ítéleti rendelkezéseket mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét ... I.r. és ... II.r. vádlottakkal szemben helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa a 2017. október 11. napján kihirdetett Kb.II.13/2017/10/I. számú ítéletével ... I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.329.§ -ba ütköző cserbenhagyás vétségében. Ezért 250 napi tétel, napi tételenként 1.000,- ft, összesen 250.000,- ft pénzbüntetésre, egy évre a „B” kategóriájú járművezetéstől eltiltásra, és 2 évre az őrmesteri rendfokozatba visszavetésre ítélte. ... II.r. vádlottat bűnösnek mondta a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelességszegés vétségében. Ezért 100 napi tétel, napi tételenként 1.000,- ft, összesen 100.000,- ft pénzbüntetésre ítélte. Az I.r. vádlott esetében a 250.000,- ft, míg a II.r. vádlott vonatkozásában a 100.000,- ft pénzbüntetés meg nem fizetése esetére rendelkezett azok szabadságvesztésre történő átváltoztatására. A pénzbüntetés megfizetésére az I.r. vádlott részére 10 hónapi, míg a II.r. vádlott részére 4 hónapi részletfizetést engedélyezett. Az I.r. vádlottat kötelezte bűnügyi költség címén 199.883,- ft megfizetésére, míg az I.r. és II.r. vádlottakat ugyanilyen jogcímen egyetemlegesen kötelezte 12.943,- ft megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész az I.r. vádlott tekintetében lefokozás kiszabása érdekében fellebbezett, a II.r. vádlott vonatkozásában tudomásul vette az ítéletet. Az I.r. vádlott a nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, de jogorvoslati nyilatkozatot nem tett. A II.r. vádlott szintén három napot tartott fenn, de nem fellebbezett. Az I.r. és II.r. vádlottak védője a nyilatkozattételre három napot tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül mindkét védelem tekintetében fellebbezést jelentett be, elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés érdekében.

A katonai ügyész fellebbezése indokolásában arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és az I.r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés és

rendfokozatban visszavetés helyett öt katonai büntetesként fokozza le. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az I.r. vádlottat nem fokozta le, mert a vádlott cselekménye széles körben ismertté vált a lakosság körében, az súlyosan sértette a rendőrség tekintélyét. További súlyosító körülményként indítványozta értékelni, hogy a cselekmény elkövetését megelőzően a vádlott durván megsértette elsőbbségadási kötelezettségét, így cselekményével méltatlanná vált a rendfokozat viselésére.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.886/2017/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással tartotta fenn. Kifejtette azon álláspontját, hogy a védői fellebbezés a felülmérlegelés tilalma miatt nem vezethet eredményre. Az enyhítő rendelkezés jogszabályi hivatkozása az ítéletben helyesbítésre szorul, mert a bíróság az I.r. vádlottal szemben csak a Btk.82.§ (2) bekezdés d) pont, (3) bekezdés alapján szabhatta ki a pénzbüntetést, tehát nem jó a Btk.87.§-ára történő utalás. Véleménye szerint indokolatlanul alacsony az I.r. vádlottal szemben a pénzbüntetés egy napi tételének összege, a vádlott ugyanis más személy eltartásáról nem gondoskodik. A kiváló parancsnoki jellemzésre figyelemmel azonban nem indokolt a lefokozás katonai büntetés kiszabása. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, melynek keretében az I.r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét emelje fel, egyebekben az ítéletet hagyja helyben.

Az I.r. és II.r. vádlottak védője szintén előterjesztette fellebbezése részletes írásbeli indokolását, amelyben kifejtette, hogy védenői az eljárás teljes ideje alatt olyan tartalmú nyilatkozatot tettek, hogy baleset bekövetkezését nem észlelték. Ezen túlmenően mindketten azonos módon adták elő a baleset elkerülése érdekében az I.r. vádlott által alkalmazott manővert. Az I.r. vádlott nyilatkozott arra vonatkozóan, hogy a tükörbe belenézve nem látta a gyalogost a gyalogátkelőhelyen. Az eljárás során kihallgatásra kerültek a vádlottak kollégái, akik rövid idővel a baleset után találkoztak velük, és a vádlottak viselkedésében semmiféle nyugtalanságot nem fedeztek fel. Nem láttak olyat, hogy a vádlottak a helyszínbiztosítási feladatokra kikerülve a szolgálati gépkocsit vizsgálgatták volna. A vádlottak és több tanú is egybehangzóan nyilatkozott arra vonatkozóan, hogy a szolgálati gépjármű csomagtartójában rögzítetlen formában van nagy mennyiségű felszerelés elhelyezve, amely hirtelen kormányzás hatására elmozdul, és ez hanghatással jár. Az igazságügyi műszaki szakértő véleményében foglaltak szerint a vádlottaknak a kerékpárossal történő ütközés során egy koppanást kellett hallaniuk. Utalt a védő arra, hogy az igazságügyi műszaki szakértő a tárgyaláson történt meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a gépkocsiban rögzítetlenül tárolt felszerelések hirtelen kormánymozdulatra történő elmozdulása, illetve az ezzel járó hanghatás befolyásolhatta azt, hogy a vádlottak a koppanást meghallották-e. Utalt továbbá arra, hogy a II.r. vádlottnak - értelemszerűen - nem volt mire utasítania az I.r. vádlottat, illetve nem volt miről jelentést tenni. Kifejtette azon álláspontját, hogy az I.r. és II.r. vádlottak vonatkozásában még eshetőleges szándékkal történő elkövetés sem bizonyított. Mindketten gondatlan magatartást fejtettek ki. Hozzátette még, hogy az adott időszakban a látási viszonyok sem voltak jók. A helyszíni szemlét végrehajtó rendőr törzssászlós rögzítette, hogy az esemény bekövetkezésekor borult égbolt volt, és ködös, párás idő. Ez a körülmény pedig nyilvánvalóan befolyásolta az I.r. vádlottat abban, hogy a visszapillantó tükörbe belenézve nem láthatta a sértettet. Kifejtette még, hogy a vádlottak védekezését támasztja alá, hogy amikor előljárójuk kifejezetten rákérdezett a gyalogos elütésére, akkor ők egybehangzóan úgy válaszoltak, hogy azt kikerülték. Az I.r. vádlott terhére rótt bűncselekményt csak szándékosan lehet elkövetni. A bizonyítási eljárás adataiból viszont egyértelműen kiderül, hogy az elütésről csak a rendőrkapitányságra történő bevonulást követően szerzett tudomást. Álláspontja szerint tehát a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a Be.351.§ (2) bekezdés c) és d) pontjaiban írtaknak megfelelően megalapozatlan, mert a megállapított tényállás ellentétes az iratok tartalmával, illetve az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. Erre

figyelemmel indítványozta, hogy a másodfokú katonai tanács az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és az I.r. és II.r. vádlottakat a terhükre rótt bűncselekmény és annak következményei alól mentse fel. Másodlagos indítványként azt kérte, hogy a fellebbviteli bíróság I.r. védenccé vonatkozásában a pénzbüntetés változatlanul hagyása mellett a járművezetéstől eltiltást és a rendfokozatban visszavétést mellőzze. Ennek alátámasztásaként arra hivatkozott, hogy az I.r. vádlott kiváló rendőr, gépkocsizó járőr szolgálatot lát el rendszeresen, vezetői engedélyének megléte szükséges. A vádlotti magatartás arra vezethető vissza, hogy két - három másodpercnyi cselekvési késedelme volt, tehát a magatartása figyelmetlenségből következett, nem pedig a közúti közlekedési szabályokkal való szembehelyezkedésből. A II.r. vádlott esetében megrovás intézkedés alkalmazására tett indítványt. Végül arra hivatkozott, hogy a vádlottak már az elsőfokú eljárás során bocsánatot kértek a sértettől, aki maga sem kívánta a vádlottak felelősségre vonását, továbbá, hogy a vádlottak a sértett teljes kárát megtérítették.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek a nyilvános ülésen eljáró képviselője perbeszédében a katonai ügyészi fellebbezést a másodfokú ügyészi átiratban foglaltaknak megfelelően tartotta fenn. Utalt arra, hogy a vádirati tényállás az ítéleti tényállással megegyezik, nincs ok annak megváltoztatására. A tényállás változtatása a felülmérlegelés tilalmába ütközne. Utalt továbbá arra, hogy az I.r. vádlott csak hirtelen kormány mozdulattal tudta az elütést elkerülni, illetve az autó hátsó része felől zajt lehetett hallani, és ez mindkettő olyan körülmény, amely miatt meg kellett volna állnia. Helyes a jogi minősítés mindkét vádlott esetében. Az elsőfokú bíróság által értékelt enyhítő és súlyosító körülmények kapcsán kifejtette, hogy a ténybeli beismerés, mint enyhítő körülmény csak az I.r. vádlott által elkövetett közlekedési szabálysértésre és nem a bűncselekményre vonatkozik. Ilyen körülmények között értelmezhetetlen a megbánás, hiszen a terhére rótt bűncselekmény tekintetében tagadásban van. Az I.r. vádlott a bűncselekmény elkövetése mellett kiemelt szabálysértést követett el. Utalt arra, hogy indokolt az I.r. vádlottal szemben a járművezetéstől eltiltás. A kiszabott pénzbüntetés tekintetében azonban arra hivatkozott, hogy az I.r. vádlott esetében aránytalanul enyhe az egy napiétel összege, mert a vádlottnak vagyona van, de nincs eltartásra szoruló hozzátartozója, ezért azt mindenképpen felemelni szükséges. Kifejtette továbbá, hogy lefokozás katonai büntetés kiszabása ezen vádlottal szemben nem indokolt.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezést az írásbeli indokolásban kifejtettekkel együtt fenntartotta. Az írásbeli indokolást kiegészítve utalt arra, hogy nem fedezhető fel a vádlottak magatartásában olyan motiváció, amiért ne álltak volna meg egy szabálysértés helyszínén. Magatartásukra egyetlen magyarázat van az, hogy nem észlelték a balesetet. Nem hallották meg azt a koppanó hangot, amelyről a szakértő nyilatkozott. Ennek egyébként megfelelő magyarázatát adták a vádlottak, a tanúk és a tárgyaláson tett kiegészítésében maga az igazságügyi szakértő is. Ezt támasztotta alá, a vádlottaknak az utólagos magatartása is. Ennek alapján a vádlottakat csak gondatlanság terhelheti, amely bűnösségük megállapítását nem alapozhatja meg. Ezért elsődlegesen védenccé felmentésére, míg másodsorban az I.r. vádlott esetében a rendfokozatban visszavétel és a járművezetéstől eltiltás mellőzésére, a II.r. vádlott esetében pedig megrovás intézkedés alkalmazására tett indítványt.

Az I.r. vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy megbánta a történeteket, megtérítette az okozott kárt, de nem vette észre, hogy valakit elsodort. Csatlakozott a védője által előadottakhoz.

A II.r. vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy sajnálja ami történt, és bocsánatot kért a sértettől, a kárt megtérítette. Elmondta továbbá, hogy, ha észlelte volna az elütést, akkor nyomban utasította volna az I.r. vádlottat arra, hogy álljon meg. Csatlakozott a védője által előadottakhoz.

A katonai ügyész, valamint a védő által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet, és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A védőnek az I.r. és II.r. vádlottak felmentésére irányuló fellebbezése nem alapos.

A másodfokú katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. A tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte, és indokolási kötelezettségének is eleget tett. Az I.r. és a II.r. vádlottak mind a nyomozás során, mind a tárgyaláson tagadták a terhükre rótt bűncselekmény elkövetését. Ténybelileg mindketten elismerték, hogy az elsőbbségi szabály figyelmen kívül hagyásával hajtottak rá a szolgálati autóval fékezés nélkül a gyalogátkelőhelyre. Ezért a sértett elütésének elkerülése érdekében hirtelen kormánymozdulattal kikerülő manővert kellett tenni. Védekezésük szerint azonban a gyalogos elütését nem észlelték, ütközésre utaló hangot nem hallottak, illetve a visszapillantó tükörben sem látták az elsodort gyalogost. Nem tévedett a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor a vádlottak tagadásával, illetve védekezésével szemben a tényállást a sértett ... vallomása, ... tanúk vallomásai, ... igazságügyi műszaki szakértő szakvéleménye, illetve a tárgyaláson tett nyilatkozata, továbbá a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján állapította meg. Az elsőfokú katonai tanács ítélete 4. oldal második bekezdésétől a 8. oldal közepéig értékelte az általa megismert bizonyítékokat, és logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a vádlottak védekezését fogadta el a tényállás alapjául. Helytállóan utalt arra, hogy az elsőbbség meg nem adásából, a sértett frontális elütésének elkerülése érdekében hirtelen, és lényegében két - három másodperces késedelemmel tett kormánymozdulatból, az észlelhető fékezés hiányából, a gépjármű hátsó része felől érkező hanghatásból, de a rendőrségi gépjárművön és a kerékpáron keletkezett sérülésekből is egyértelműen megállapítható, hogy a vádlottaknak észlelniük kellett a sértettnek legalább elsodrással járó baleseti szituációba kerülését, és az elsodrására közvetlenül utaló körülményeket. Nem fogadható el az I.r. vádlottnak az a védekezése sem, hogy a gyalogátkelőhelyet elhagyva a középső és a jobb oldali visszapillantó tükörbe belenézve csak az üres gyalogátkelőhelyet látta. A tanúvallomások alapján tényszerűen megállapítható volt, hogy az egyébként gyér forgalmú időszakban a megvilágított gyalogátkelőhelyen a szolgálati gépjármű által elsodort gyalogos a kerékpárja mellett feküdt. Ezt a körülményt más közlekedők is észlelték. Így az elütési helyszíntől mintegy 30 méter távolságban tartózkodó, az eseményeket egy szórakozóhely üvegportálja mögül néző tanú is kiválóan látta a gyalogátkelőhelyen fekvő sértettnek a felsegítését.

A másodfokú bíróság a II.r. vádlottnak a nyilvános ülésen tett nyilatkozata, valamint a rendelkezésre álló iratok alapján a tényállást a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel annyiban egészíti ki, hogy : „A II.r. vádlott időközben a zászlósi rendfokozatba lépett elő”, továbbá a történeti tényállást azzal, hogy: „A II.r. vádlott magatartásával megszegte még a 22/1997. (XI.18.) ORFK utasítás I. fejezet 11./3. pontjában írt rendelkezést és a Rendőrségi Szolgálati Szabályzat 89.§ (4) bekezdésében írtakat.”

Az elsőfokú katonai tanács által megállapított és a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás mindenben megalapozott, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírált alapjául elfogadta. A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa teljeskörű bizonyítást folytatott le, megállapításait az általa megvizsgált bizonyítékokra alapozta, és következtetései a logika szabályainak megfelelnek. Így a védőnek a megalapozatlanságra, iratellenességre és helytelen ténybeli következtetésre történő hivatkozása eredményre nem vezethetett.

A Be.351.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak, vagy új bizonyítékra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megállapítható, hogy a védő fellebbezésében új tényre, új bizonyítékra nem hivatkozott. A megalapozatlanságra történő hivatkozása sem foghatott helyt. A védőnek a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül védenői felmentésére irányuló fellebbezése, ezért eredményre nem vezethetett.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére, és helyes cselekményeik jogi minősítése is. Nem tévedett a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor ... I.r. vádlott bűnösségét a Btk.239.§ -ába ütköző cserbenhagyás vétségében, míg ... II.r. vádlott bűnösségét a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelességszegés vétségében megállapította. A másodfokú katonai tanács osztotta az elsőfokú bíróságnak az ítélet indokolása 8. és 9. oldalán kifejtett jogi álláspontját. Azt csupán annyiban egészíti ki, hogy ezt a jogi álláspontot támasztja alá a Legfelsőbb Bíróság BH.2001.9. számú eseti döntésében kifejtett álláspont is.

A védőnek az enyhítésre irányuló fellebbezése az I.r. vádlott vonatkozásában alapos, míg az ügyész súlyosítást célzó fellebbezése eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel mindkét vádlott tekintetében a bűnösségi körülményeket. Nem tévedett az elsőfokú katonai tanács, amikor a szolgálatukat jól, illetve kiemelkedő szinten teljesítő, a törvénnyel eddig még összeütközésbe nem került vádlottak esetében lehetőséget látott az adott törvényi tényálláshoz fűzött szabadságvesztés büntetés helyett pénzbüntetés kiszabására. Tévedett azonban, amikor enyhítő rendelkezésként a Btk.87.§ (2) bekezdés d) pontjára és (3) bekezdésére hivatkozott, figyelemmel arra, hogy az egy éves büntetési tétellel fenyegetett vétségek esetében a pénzbüntetés kiszabását a Btk.33.§ (4) bekezdésében írt rendelkezés teszi lehetővé.

A kiszabott pénzbüntetéseknel a napi tételek száma mindkét vádlott esetében arányos a cselekményük tárgyi súlyával, míg a napi tétel összege igen méltányosan, de nem törvénysértően enyhén került meghatározásra, az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező I.r., valamint a magasabb jövedelemmel rendelkező, de kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodó II.r. vádlott esetében. A törvényszék katonai tanácsa a pénzbüntetés napi tételei számával megfelelően differenciált a vádlottak cselekményei tárgyi súlyához igazodva. Tévedett azonban az elsőfokú katonai tanács, amikor az I.r. vádlottat egy évi időtartamra a „B” kategóriájú járművek vezetésétől eltiltásra, valamint kettő évi időtartamra az őrmesteri rendfokozatba visszavetésre is ítélte. Az eddig hibátlan életvezetésű, és hibátlan közlekedési előéletű I.r. vádlott esetében a terhére megállapított bűncselekmény tényleges tárgyi súlyára is figyelemmel indokolatlan mind a járművezetéstől eltiltás, mind a katonai mellékbüntetés kiszabása, ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az ezekre vonatkozó ítéleti rendelkezéseket mellőzte.

Az előzőekben írtakra figyelemmel az ügyészi fellebbezés értelemszerűen nem vezethetett eredményre, ugyanakkor a II.r. vádlott esetében intézkedés alkalmazása sem szolgálna megfelelően a Btk. 79.§ -ában írt büntetési célokat.

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú katonai tanács - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2018. március 2.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
előadó bíró

Dr. Szabó Éva hb. alezredes sk.
bíró

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete ... I.r. és ... II.r. vádlottak vonatkozásában a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2018. március 2.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül: